

LBRIS | We know  
books

Anca Ianchiș

# Veghetorii



  
EDITURA  
**CREATOR**  
BRAȘOV 2023

## CUPRINS

- CAPITOLUL I | **Moarte are parte de o surpriză · 7**
- CAPITOLUL II | **Unde se arată cine este Samuel · 15**
- CAPITOLUL III | **În care Samuel cunoaște iubirea · 25**
- CAPITOLUL IV | **Familia · 29**
- CAPITOLUL V | **Samuel ajunge să fie slujbașul Morții · 37**
- CAPITOLUL VI | **Moarte ajunse pe Piscul Vânătorului · 43**
- CAPITOLUL VII | **În care o cunoaștem pe Mia · 47**
- CAPITOLUL VIII | **Unde se arată cine este Matei · 63**
- CAPITOLUL IX | **Povestea pustnicului · 75**
- CAPITOLUL XI | **Matei își găsește propriul drum · 99**
- CAPITOLUL XII | **În care Matei se întoarce în Valea Lupului · 109**
- CAPITOLUL XIII | **Unde se arată că viața este doar o călătorie · 123**
- CAPITOLUL XIV | **Povestea omului de pe munte · 141**
- CAPITOLUL XV | **Veghetorii · 153**
- CAPITOLUL XVI | **Orice final nu este decât un nou început · 165**
- CAPITOLUL XVI | **Sfârșit · 173**

## CAPITOLUL I

**Moarte are parte  
de o surpriză**

Moarte se apropia de sat călare. Potcoavele cele noi sunau înfundat pe drumul prăfuit. Calul părea obosit însă călărețul îl mâna înainte fără remușcare. Mai era puțin până când ultimul fir de nisip se va fi scurs din clepsidra bătrânei. Pelerina (folosită doar pentru a accentua efectul dramatic) flutura pe spinarea animalului, amănunt care îl făcea mult mai nervos decât era în mod normal. Pentru nicio ființă nu ar fi fost firesc să poarte Moartea în spinare însă Murg nu era un cal obișnuit. Din clipa în care s-a pomenit cu Moarte la ușa grajdului, cu un pumn de boabe în mâna-i osoasă, și a apucat să privească în găvanele goale în care a văzut clar luna, stelele și întregul univers, nu a mai fost niciodată ca la început. Nicio faptură nu s-ar fi putut întoarce la clipa dintâi, cu atât mai puțin un cal născut cu doar două

primăveri înainte. E drept că, dacă ar fi fost întrebat, ar fi ales oricând să nu mai trăiască în această lume de umbre. Nimeni nu-i cere însă unei astfel de ființe părerea. Un singur lucru ar fi vrut să înțeleagă: cum l-a ales tocmai pe el Moarte dintre toți caii din grajdul acela? Dacă ar fi știut mai bine, ar fi zis că era singurul născut în prima secundă a unei noi zile. Toată lumea a auzit (nu-i așa?) că făpturile ce vin pe lume la miezul nopții au puteri miraculoase. Ce nu aflaseră, nici Murg, nici stăpânul lui, este că și acesta din urmă fusese născut tot în pragul dintre o zi și cealaltă, într-o noapte cu lună plină.

Acest copil va face lucruri mărețe, a gândit moașa când a văzut pruncul cu ochii larg deschiși și gura închisă cu încăpățănare.

Prin urmare, Moarte nu a fost niciodată prea vorbăreț. Doar când datoria îl obliga să zică vreunui muritor mai rășărit pe nume, nici atunci tot timpul. Învățase că în apropierea ceasului din urmă chiar și cei mai neîncrezători dintre oameni îi puteau auzi vocea inconfundabilă direct în minte. Cu Murg aplica aceeași tactică. Dacă la început glasul lui îl speria cumplit, după un timp calul se obișnuise cu asta. Așa că venea, de oriunde ar fi fost, la chemarea lui Moarte, care era un stăpân bun. Avea grijă să plece la drum din timp și ținea mereu, în desaga ce-i atârna la șa, boabe și morcovi. În unele zile, când ajungeau mai devreme, iar cel care era nevoit să plece trebuia să-și ia rămas bun de la cei dragi sau când pur și simplu Moarte nu se îndura să-l zorească, Murg știa că are un stăpân deosebit de toți ceilalți pe care îi întâlnește în scurtă lui existență.

O pălărie completa ținută neobișnuită a apariției însăilate doar din oase albe.

Toată lumea știe că Moarte nu se înfățișează muritorilor de rând. Numai cei care au parte de o viață neobișnuită au menirea să se întâlnească față în față cu el în momentul trecerii. Căliți fiind de cele întâlnite în existența aceasta, ei nu se vor speria în ceasul din urmă, ci vor trece liniștiți în neființă. Căci nimic nu este etern odată ce a prins viață. Așa că Moarte venea acum să încheie viața Miei, moașa din Valea Lupului, satul de peste Răul Obida. În acest loc, femeile și animalele prindeau greu rod, într-o vreme. Odată cu sosirea Miei lucrurile se schimbaseră, iar sătenii au început să creadă, din superstiție, firește, și neștiință, că doar datorită ei ciclul acesta nesfârșit al vieții avea loc. Numai sub privirea limpede și vigilentă. Mulți dintre pruncii născuți în mica așezare văzuseră prima dată, ca prin ceață e drept, fața albă și ochii albaștri de copilă. Apoi, pe măsură ce a trecut timpul, chipul ei tot mai zbârcit, mai ofilit. Doar privirea senină mai păstra încă vie lumina caldă de odinioară, ce se făcea mai mare la vederea oricărui pui de om care-și începea viața în mâinile ei pricepute.

Cu moartea se întâlneau de câteva ori. Nu față în față, căci viața o scutise de alte neazuri în afara acelora pe care le avuseseră cei ce erau în grija ei. Îi zărise însă umbra în ochii câtorva copii și mame care trebuiseră să plece înainte de vreme. Văzuse întunecimea aceea că se întinde tot mai mult și corpul golindu-se încet. La sfârșit, trupul, părăsit de acela ce-l locuise, rămânea așa, ca un vas, pregătit de îngropăciune.

— Din țărână venim și în țărână mergem, zicea preotul. Apoi nimic.

De aceea venea Moarte în sat, mare onoare, să o întâlnească pe aceea pe care o privise de multe ori doar prin geamlăcul ochilor altcuiva.

Casa Miei se vedea în sfârșit în zare, scundă, scorojită, cu acoperișul ca o pălărie îndesată cu orice chip pe un cap prea mic. Moarte ajunsese la poartă. Descălecă. Nu legă calul. Atunci când slujești morții nu îți trece prin cap că ai putea fugi, iar de ascuns nici nu poate fi vorba. Poarta se deschise, fără să o atingă nimeni, cu un scârțâit prelung.

Cineva trebuie s-o ungă, a gândit Moarte.

Ușa casei se dădu de perete fără sunet și acesta păși înăuntru. În locuință era întuneric beznă. Trecu prin camera din față, ocoli masa mare la care ar fi încăput lejer zece oameni și intră în odaia de alături. Pe pat zări o siluetă firavă care stătea ghemuită ca și cum ar fi avut nevoie să se încălzească deși era miezul verii. Se apropie gata să spună pe nume celei care în câteva clipe ar fi trebuit să fie istorie însă în ultima secundă se opri. Își dădu seamă că pe pat era altcineva. Se scotoci în buzunarele largi ale pelerinei și scoase clepsidrele celor trei pe care trebuia să îi strige pe nume pentru a-l însoți. Văzu că una din ele se golise aproape de tot și abia apucă să rostească numele. Din trupul bătrân se ridică o umbră care, parcă mirată că acesta nu o mai încetinește, se grăbi să se alătore celor trecuți. Moarte se uită uimit la cele două clepsidre rămase. Una era aproape goală. În cea de a două însă firele de nisip în loc să cadă începuseră să urce

încet. Dacă ar fi avut ochi, în ei s-ar fi văzut neîncredere însă cum fața îi era doar o tigră goală asemenea expresii nu se puteau citi pe figura imobilă.

— O să mă gândesc mai târziu la asta, spuse cu glas tare și sunetul vocii era ca nisipul măcinat între două pietre de moară. Acum trebuie să culeg viața care stă să se stingă.

Moarte ieși furios din casă și încalecă pe Murg. Animalul îi simți mânia crescândă, prin urmare se supuse fără crâcnire pornind în galop nebun spre următoarea destinație. Un sat aflat pe cealaltă parte a Râului Obida.

Cine ar fi văzut pe drumul acela un cal fugind din toate puterile, ducând în spate o siluetă înaltă, slabă, cu mantie și pălărie, ce se ținea strâns de coamă, având în găvanele ochilor oglindite stelele, luna și tot universul, s-ar fi speriat cu siguranță însă luna răsărise deja, iar la asfințit greu bagă de seamă cineva astfel de mărunțișuri.

Deși știa că singurul lucru posibil era să se concentreze asupra celor pe care le avea de făcut, Moarte era din ce în ce mai furios. Neavând însă o inimă care să-i bată nebunește în piept, îl goni pe Murg fără odihnă și fără milă până ajunseră pe malul apei. Râul Obida era cunoscut, de cei din partea locului, și nu numai, ca fiind unul dintre cele mai periculoase din zonă. Undele întunecate, rezezi, ascundeau multe capcane: bulboane fără sfârșit, vârtejuri din care nu se putea ieși, căderi line de apă, rezezi și mortale pe dedesubt, din care nici unii dintre cei mai pricepuți înotători nu au mai scăpat. Cu toate că în fiecare an cel puțin un om dispărea în apele reci și nemiloase, râul exercita o fascinație profundă

asupra locuitorilor și a rarilor vizitatori ce veneau în Valea Lupului, mai ales vara. În lumina lunii, malurile, altfel pline de copaci și verdeață, păreau și mai ciudate. Umbre, ca niște degete fantomatice, se vedeau prelungindu-se în undele mohorâte.

Mici zgomote, venite de nu se știe unde, ar fi făcut pe cineva mai slab de înger să se teamă pentru sănătatea sa. Moarte însă nu era om și, în plus, văzuse destule de când culegea suflete. Oamenii cred, în mod greșit, că acesta le știe pe toate cele ce se află pe pământ, dedesubt și în cer. Adevărul este că nu era decât un slujbaș ca oricare altul, singuru-i avantaj fiind că trecuse deja în umbră, prin urmare nervii și celelalte sisteme nu îi mai jucau feste. Când ești o mână de oase albe viața pare la fel de distantă ca pentru cel viu ce privește o ființă moartă. Știe că nu mai e însă nu înțelege exact ce înseamnă asta.

Înainte de a fi moartea în persoană, Moarte fusese om în carne și oase. Din această cauză, din când în când, ca aceluia care le lipsește o mână sau un picior, dar li se pare că îi doare membrul lipsă, avea presimțirea vieții pe care o trăise. Acum trecea prin lume adunând suflete cum țărâna strânge toamna roadele. Mai greu era, ar fi zis dacă ar fi avut cu cine vorbi, când trebuia să le culeagă înainte de vreme. Nu îl deranja să vadă goale clepsidrele celor deja bătrâni sau ale celor care după o viață de boală se stingeau încet. Nu se putea obișnui însă că uneori trebuiau să pășească pe drumul fără întoarcere copii, mame sau tați cu prunci încă mici. Moarte știa, în sinea lui, că cineva trebuie să facă treaba aceasta și că (nu-i așa) de vacanță nici nu poate fi vorba. Prin

urmare era convins că, atunci când fusese ales, a fost cu siguranță cel mai nimerit dintre cei ce-și doriseră slujba. Între noi fie vorba, Moarte nu își amintea cum ajunsese să fie Moartea. Lipsa lui de memorie implica o cârciumă, un joc de poker și ceva mai multă băutură.

Peste Răul Obida se putea trece pe un podeț aflat mai la vale. Călărețul, prea furios să se mai gândească la asta, se hotărî să-l mâne pe Murg direct prin albie. Calul era însă de altă părere. Când a simțit undele înlănțuindu-i copitele ca degetele înghețate ale unei făpturi fără trup, s-a dat înapoi refuzând să se miște. Să-i spui morții *Nu* necesită mult curaj, însă văzuse acesta destule în scurta lui viață și, mai ales, străbătuse destule locuri întunecate cât să știe că fiorul pe care-l simțise nu venea de la undele reci, ci era cel al trecerii făpturilor, animale și oameni, ce-și pierduseră vremelnice viața. Moarte mai făcu o încercare. Calul păși până-n mal însă, ajuns din nou lângă apă, a înțeles că are de ales între a se împotrivi stăpânului, slujbașul universului, moartea în persoană, și a trece prin râul plin de întuneric și pericole. După cum s-a văzut, Murg nu era un animal oarecare așa că alegerea fu una ușoară. Se cabră să nu atingă apa luând-o la galop cu Moarte în spinare spre locul de trecere, cu vocea cunoscută scrâșnindu-i în minte, mâinile înfipite în coama mătăsoasă, iar oasele călcâielor împungându-i zdravăn coastele. Nu a trecut mult și au ajuns la podeț. Calul trecu ușurat pe deasupra, ignorând vocea stăpânului său care încă mai stârnea ecouri în mintea lui însă mult mai încet. Fiind totuși grijuliu, după ce ajunseră pe malul celălalt, Moarte descălecă, căută în

desaga de lângă șa și îi întinse o mană de boabe, pe care Murg le mănca cu ochii ațintiți spre apa ce bolborosea în vale.

De la Răul Obida mai era cale lungă de mers până în sat. Moarte cu calul său străbătură drumul cu iuțelă, că altfel trecea timpul pentru stăpânul morții. Spre seară trecuseră de sat și ajunseră deja la locul numit Piscul Vânătorului. Două colibe mici și înghesuite, spate în spate, străjuiau pâlcul de case din vale. Din pragul primei se zărea, dincolo de munți, Vârful din Răsărit, iar din pragul celei de a doua, Vârful din Apus.

## CAPITOLUL II

**Unde se arată  
cine este Samuel**

Numele locului, Piscul Vânătorului, vine de la o legendă care spune că, înainte ca oamenii să-și așeze casele, acolo era cuibul unei păsări de pradă pe care nimeni nu o văzuse. Mulți au încercat să o vâneze însă niciunul nu a reușit, iar câțiva nu au mai coborât din munți. Nu se aflase ce s-a întâmplat cu ei.

Într-o bună zi, într-una dintre colibele din vale, s-a născut la miezul unei nopți cu lună plină, cu ochii larg deschiși și gura închisă cu încăpățănare, un băiat. Moașa care a ajutat la aducerea lui pe lume și-a făcut cruce, căci în ochii noului-născut a văzut lucind clar luna, stelele și întregul univers.

Copilul acesta va avea o viață neobișnuită, și-a spus, punând pruncul la sânul mamei însă nu a rostit tare decât: Să trăiască! Nu se cuvine a spune lăuzei toate gândurile pe care o moașă le are la nașterea unui copil.

Că a avut dreptate, a gândit ea de multe ori după aceea. Samuel s-a dovedit a fi cât se poate de diferit de ceilalți. Odată, când unul dintre săteni și-a pierdut calul, băiatul l-a căutat și l-a găsit. S-a apropiat de el, l-a mângâiat și i-a vorbit șoptit. Pe când ceilalți se apropiau bucuroși, Samuel i-a tras iute una pe spinare. Animalul a fugit și dus a fost, iar copilul născut fără strigăt nici nu i-a băgat în seamă când l-au întrebat de ce a făcut una ca asta.

Altădată, un om își pierduse câinele mult iubit. Toată familia l-a căuta multe zile la rând, însă de găsit l-a găsit tot băiatul. S-a apropiat de câine, cu o bucată de pâine în mână. După ce acesta l-a lins, Samuel l-a luat în brațe și iute, cu un cuțit pe care îl ținea ascuns în cizmă, i-a tăiat gâtul. Nici acum nu a spus nimic despre cele întâmplate, deși au încercat care mai de care să-l descoasă. Părinții, îngrijorați firește, l-au dus chiar și la preotul din sat să-i citească.

Toate acestea l-au îndepărtat pe Samuel de ceilalți. Chiar și de părinții lui. Dacă nu s-ar fi născut cu buzele lipite și nu ar fi știut înțepenirea minții celor din sat, băiatul le-ar fi spus: calul găsit îi povestise că stăpânul îl bate și îl pune la munci grele, îl ține nemâncat și fără apă. Le-ar fi zis că acesta l-a rugat să-l elibereze, iar el nu s-a speriat că auzea gândurile animalului direct în minte. Despre câine, după care a plâns în ascuns, a aflat că fusese mușcat de o vulpe turbată și că, de nu l-ar fi ucis, ar fi avut parte de o soartă mult mai cruntă decât moartea. A ales să scutească familia de durerea de a-l

omorî singuri. Astfel a învățat că majoritatea oamenilor sunt surzi și orbi la cele nevăzute.

Cu pasărea de pe Piscul Vânătorului s-a întâmplat la fel. Samuel auzise de cea pe care toți voiau să o vâneze. Mulți bărbați și chiar câteva femei încercaseră să ajungă la cuib însă fie nu s-au mai întors, fie s-au întors cu mâna goală. Nimeni nu știa însă că băiatul îi auzea, în minte, țipătul ascuțit, în fiecare dimineață de când se știa pe lume.

Într-o bună zi, doi dintre vânători s-au întors cu două pene uriașe zicând că au omorât-o. În dimineața următoare, Samuel auzi din nou strigătul cunoscut însă în el a simțit o tristețe, care nu fusese înainte acolo. A știut atunci că ceva se stricase în echilibrul cunoscut al lumii, așa că s-a hotărât să plece în căutarea acesteia. Cu ce ar fi putut să ajute nu știa, dar pe măsură ce zilele treceau glasul îi devenea tot mai tânguitor. Plecă așadar Samuel, înainte de mijitul zorilor, ca nimeni să nu-l poată împiedica. A scris un bilet pentru părinți și a luat pe umăr desaga în care pusese de cu seară iască și amnar, o funie, o bucată de pâine, niște boabe și o bucată de brânză. Nu știa cât timp îi va lua, dar asta nu-l deranja. Pentru Samuel timpul nu curgea la fel ca pentru ceilalți. Când era singur și își vedea de treburile lui ori se plimba prin locurile iubite, timpul părea să se miște pentru el cu mare încetineală. Dacă trebuia să așeze lucrurile în ordine, ca atunci când a căutat câinele, calul, sau acum când simțea în toată făptura lui că ceva era pe cale să se petreacă, timpul părea să curgă cu o incredibilă viteză. Ca și când acesta ar fi fost impulsionat sau încetinit de

bătăile inimii lui. Singurul lucru pe care nu putea Samuel să-l facă era să suspende cu totul trecerea timpului. Puterea aceasta avea să o capete la momentul potrivit.

Drumul prin munți se dovedi mai anevoios decât crezuse. Deși se putea bizui de obicei pe instinctul lui, a trebuit să se întoarcă de mai multe ori pentru a găsi calea, deoarece aceasta părea să se tot ascundă. Era ca și cum pasărea nu dorea să fie aflată. Forțe ascunse, simțea, încercau să-l țină de picioare cu degete nevăzute. A înțeles de ce au fost atâția vânători, mult mai pricepuți în ale muntelui, care nu s-au mai întors din călătorie. Când se lăsa seara, chiar dacă făcea focul și lumina acestuia era caldă și liniștitoare, pădurea părea să scoată la suprafață umbrele tuturor celor care muriseră în încercarea de a străbate. Într-o noapte, când de oboseală a adormit și flăcările s-au stins, ar fi putut să jure că a simțit degete fantomatice cuprinzându-i beregata. Samuel însă nu simțea frica la fel ca ceilalți oameni. Curiozitatea și simțul datoriei erau întotdeauna mai puternice.

Cel care l-a călăuzit în călătorie însă a fost tot glasul păsării, ce e drept tot mai diferit față de cel cu care era obișnuit. După trei zile de umblat pe cărările neștiute ale muntelui, băiatul se pomeni pe un platou larg. Sus, între colții trainici de stâncă, zări cuibul. Acesta era mult mai mare decât bănuise. Cât să-l cuprindă trei bărbați cu brațele de jur împrejur și adânc cam cât era el de înalt. Samuel s-a apropiat încet, deși pasărea nu se zărea nicăieri, și, aplecat peste margine, zări trei ouă mari cât lubenițele.

Ar fi bine să cobor să le vad mai de aproape, a gândit, însă, cu un țipăt care i-a explodat în minte, pasărea s-a întors ținând cu ușurință în ciocul uriaș leșul proaspăt al unei căprioare. Băiatul se dădu înapoi și o lăsă a lepăda prada.

— Am venit, zise el încet. După cum m-a chemat glasul tău.

Pasăre se uită la Samuel. Ochiul îi erau galben-verzui cu irisul înconjurat de o margine aurie. Erau cei mai sălbatici, frumoși și triști ochi din lume. Ei îi vor bântui visele mult după ce povestea se va fi terminat.

— Te-am chemat pe tine, singurul care mă putea auzi, a zis pasărea.

Glasul îi era melodios și răgușit în același timp. Vocea cuiva care nu a vorbit de foarte multă vreme.

— Nu am crezut că o să ajungi așa curând. Dacă știam aș fi eliberat drumul de toate umbrele care i-au oprit pe ceilalți, însă știm amândoi că, de nu ai fi răzbit singur, n-ai fi învățat nimic despre tine.

Apoi șezură amândoi ca doi prieteni care nu s-au văzut de mult și mâncară în tăcere. Samuel, pâine și brânza din desagă, iar Pasăre, căprioara proaspăt vânată. Băiatul nu întoarse nici măcar o dată privirea de la ospățul crud ce i se desfășura în față.

Așa e viața, își spuse, cei puternici trebuie să-i mănânce pe cei slabi, așa cum timpul macină încet viața tuturor fapturilor vii care trebuie, fără abatere, să se nască și apoi să moară pentru a lăsa loc fapturilor noi, care până mai ieri fuseseră neființă și spirit, să se întrupeze și să învețe binele și răul deopotrivă. Din fericire, în lumea aceasta

marginile nu sunt atât de clare, gândi Samuel, simțindu-se limpede în inimă bun și rău, în același timp.

După ce straniul ospăț se sfârși, pasărea se așează și ridică privirea în care acum văzu, în afară de tristețe, o sclipire neașteptată. O hotărâre care fusese luată demult, poate de el, poate de altcineva, care acum trebuia dusă la îndeplinire.

— Acum că ești aici, spuse ea, lucrurile nu mai pot fi oprite. Ele trebuie să-și urmeze cursul întocmai. Când te-am chemat nu știam că vei ajunge așa devreme însă ce trebuie să se întâmple a fost hotărât demult și în altă parte, de Cel Care a orânduit că vom sta aici pe munte, tu să mănânci hrana din desagă și eu să sfășii căprioara aceasta.

— Așa cum nimeni nu este singur când se naște, urmă ea, nimeni nu ar trebui să plece în călătoria veșnică fără niciun suflet care să-l petreacă. De aceea te-am chemat: să veghezi trecerea aceasta. În ce fel îți va fi de folos, rămâne să deslușești însă, îți spun, toate poveștile trebuie mai devreme sau mai târziu rostite spre a fi răsădite în inima altora.

— Când m-am născut, nu m-am gândit că în locul acesta se vor înălța cândva două case, spate în spate, în care să se nască puii oamenilor. Cei ca mine, spuse Pasăre, au o singură pereche toată viața și după ce mi-am găsit tovarășul am trăit aici, feriți de ochi străini, și noi și puii noștri. Am simțit, unul lângă altul, frigul iernii, furtuna, foamea, moartea unora dintre pui. Ne-am bucurat însă de fiecare răsărit și apus de soare, de lumina lunii, de aerul tare și rece, de văile pustii și adânci

în care singurul sunet era cel al aripilor noastre. Acum firul vieții mele s-a subțiat de tot. Perechea mea a plecat de vara trecută, să-și ducă trecerea cum se obișnuiește. Vânătorii care s-au întors în sat cu penele le-au găsit pe marginea unei stânci.

— Păsările de felul nostru așa își află sfârșitul. Se duc pe stânca cea mai dragă și sar de acolo; ultimul zbor și ultima plutire în care sufletul se înalță și trupul cade ca o haină veche. Acum, simt că mi s-a apropiat și mie sorocul. Cei trei pui care vor ieși din ou, după ce îi voi învăța să zboare, or să plece. Nu trebuie să ai grija lor pentru că fiecare se va duce spre alte văi și piscuri pentru a-și găsi perechea. Își vor clădi cuibul și vor trăi așa cum am făcut-o și noi. Nu vor cunoaște dorul, căci, odată ce și-au întâlnit tovarășul de drum, uitat va fi și tatăl și mama, iar viața le va fi doar zbor, vânătoare, bucurie sălbatică și suferință. Să nu-ți fie milă, căci ce ar fi fericirea și bucuria fără sora ei vitregă?

După ce a spus acestea, Pasăre a văzut că s-a făcut seară. Ea s-a îndreptat spre cuib și s-a așezat pe ouă, apoi, cu o mișcare a capului, i-a făcut semn și băiatul a venit și s-a ghemuit și el sub aripa caldă bucurându-se că nu trebuie să mai facă focul. Obosit, a adormit imediat.

În noaptea aceea, Samuel s-a visat cu trupul acoperit de pene, zburând când mai jos când mai sus, cu sufletul inundat de o bucurie năprasnică, prea mare pentru un trup de om. A cunoscut apoi foamea nesățioasă sfârtecându-i măruntaiele, vânătoarea și spaima prăzii, ghearele apucând, ciocul sfâșiind și gustul sângelui. A mai simțit Samuel tovarășia caldă ce se naște între două

ființe care își împart singure existența. Când noaptea aceea s-a sfârșit, el a înțeles că nu e puțin lucru să fii pasăre în vârf de munte și că poate ființele acestea știu mai multe despre viață, moarte și iubire, decât mulți dintre semenii lui. Gândul acesta l-a urmărit multă vreme.

A două zi, după cum Pasăre spusese, spre miezul zilei, ouăle au început să se crape și pe seară a ieșit și ultimul pui. Când întunericul s-a lăsat au dormit din nou în cuibul larg și cald, Pasăre, Samuel și, de data asta, trei pui abia născuți. În noaptea aceea băiatul a învățat ce înseamnă miracolul și promisiunea unei vieți aflată la început, care nu caută să înțeleagă, ci doar se bucură și se uimește de toate câte sunt. Dimineața știa că, deși se crede că nașterea înseamnă bucurie și moartea tristețe, cele două sunt ca luna și soarele.

Cine s-ar bucură pe deplin de strălucirea soarelui dacă ea ar fi veșnică, dacă n-ar ști că seara luna va conduce dansul acesta de lumină și umbră?

Lumina și umbră suntem, oameni, păsări și toate ființele rătăcitoare pe pământ, a gândit el și a simțit adevărul acesta în spațiul cald în care binele și răul se îngemănau în ființa lui. A știut atunci că numai astfel a găsit în el puterea de a elibera câinele de suferință.

De-aș fi avut numai lumină, n-aș fi putut lua viață unei alte ființe, iar dacă partea mea de umbră ar fi fost mai mare nu aș fi găsit în mine mila de-al elibera.

Pe pământ există dureri mai îngrozitoare decât moartea care e doar o naștere întoarsă, și-a zis Samuel.

— În cuibul tău m-ai clocit și pe mine, Pasăre, a rostit cu glas tare, ca pe un pui al tău, doar ca să mă dai înapoi lumii cunoscând lucruri pe care alții nici nu le bănuiesc. Încă nu am găsit în inima mea dacă să mă bucur sau să mă întristez de drumul singuratic ce mi se întinde în față.

Pasăre însă nu mai avea timp de pierdut. Puii trebuiau învățați să zboare și asta nu e puțin lucru. Au ales o stâncă mai mică pe care să se urce și apoi să sară bătând din aripi. După, urmează marea încercare. Spre prânz antrenamentul a fost gata.

— În curând trebuie să ne despărțim, a zis încet pasărea. Noi vom pleca în rostul nostru, iar tu te vei întoarce în lumea oamenilor. Un ultim lucru aș vrea să-ți mai spun: cercetează întotdeauna întâmplările și cu inima.

După aceea își luă rămas bun de la ultimii pui și aceștia, fără urmă de teamă, au pășit peste margine bătând vârtos din aripi cum învățaseră. În curând se mai vedeau doar trei puncte în albastrul cerului. Când și acestea pieriră, Pasăre se întoarse spre Samuel și îl privi ca și când ar fi fost întâia și ultima dată când îl vedea. Așa și trebuia, gândi băiatul, pentru că acum era și el vechi și nou. Apoi își întinse aripile și din câteva bătăi ajunse în înalturi. Aici slobozi victorios țipătul care îi răsunase lui Samuel în minte în fiecare dimineață a vieții. Trupul însă se prăbuși dintr-odată, cu aripile strânse și ghearele chircite, fără zvâcnet și fără împotrivire. Băiatul urmări fără să se înfricoșeze alunecarea aceasta în moarte a corpului desprins de suflet, căci din ceruri se auzea

încă tot mai înalt și mai liber, plin de lumină, strigătul păsării, care nu mai era acum decât idee.

Seara se lăsa din nou. Băiatul se gândi că nu ar vrea să coboare în sat pe întuneric însă parcă nu-i venea nici să doarmă în cuibul gol. Făcu așadar focul. Își petrecu noaptea priveghind și ascultând glasul păsării în inima lui, din nou și din nou, întrebându-se dacă și unde s-o mai auzi liber, ca ultima dată. Când se crăpă de ziuă, Samuel o porni înapoi spre casă și, de data aceasta, orice cărare apuca, îl ducea în direcția potrivită. Băiatului i se păru că muntele căpătase o nouă viață. O strălucire blândă și liniștitoare se simțea în aer. În timp ce înainta, își dădu seama că pe drumul spre cuib nu auzise alte păsări cântând. Acum aerul era plin de triluri și zumzăit.

Muntele a vrut doar să păstreze secretă și să apere viața păsării și a tovarășului ei, a gândit el. Pentru o clipă i-a părut rău de acesta. Și el își pierduse puii, câștigând o viață nouă, mai simplă, însă nu mai puțin pătrunsă de înțelesuri. Până acasă făcu doar două zile. În ultima seară nici nu mai aprinse focul pentru că luna și stelele dădeau destulă lumină și i-au ținut tovărășie.

Familia s-a bucurat că s-a întors și nu i-a pus întrebări. Se obișnuiseră deja că nu ar fi primit răspunsurile dorite, iar Samuel avea acum în ochi o asprime bărbătească, ce nu fusese înainte acolo.